

vonnis

RECHTBANK NOORD-HOLLAND

Afdeling privaatrecht
Zittingsplaats Haarlem

zaaknummer / rolnummer: C/15/236076 / HA ZA 15-818

Vonnis van 9 november 2016

in de zaak van

BARBARA POLS,
wonende te Heerhugowaard,
eiseres,
advocaat mr. R.P. Groot te Alkmaar,

tegen

1. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid **GEWICHTSCONSULENTE SONJA BAKKER B.V.**,
gevestigd te Hoorn,
2. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid **VOEDINGSDESKUNDIGE SONJA BAKKER B.V.**,
gevestigd te Hoorn,
3. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid **UITGEVERIJ DE ZONNESTRAAL B.V.**,
gevestigd te Hoorn,
4. **SONJA BAKKER,**
wonende te Hoorn,
gedaagden,
advocaat mr. H. Lebbing te Rotterdam.

Partijen zullen hierna genoemd worden eiseres "Pols" en gedaagden gezamenlijk "Bakker c.s." dan wel respectievelijk 'Bakker' genoemd worden.

1. De procedure

- 1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:
 - het tussenvonnis van 3 februari 2016
 - de akte houdende wijziging eis van 10 maart 2016
 - de antwoordakte wijziging eis van 6 april 2016
 - het proces-verbaal van comparitie van 27 september 2016.
- 1.2. Bij gelegenheid van de comparitie van partijen d.d. 27 september 2016 heeft Pols haar vorderingen tegen de gedaagden sub 1 t/m 3 ingetrokken.
- 1.3. Ten slotte is vonnis bepaald.

C/15/236076 / HA ZA 15-818
9 november 2016

2

2. De feiten

2.1. Pols heeft in de periode van 1997 tot 2007 een praktijk als gewichtsconsulente en voedingscoach gevoerd.

2.2. Bakker heeft eveneens een praktijk als gewichtsconsulente en voedingscoach.

2.3. Pols heeft in 2003 het boek 'Ontwikkel weer liefde & Respect voor je lichaam' uitgebracht.

2.4. Bakker c.s. heeft in 2005 het boek 'Bereik je ideale gewicht' gepubliceerd.

2.5. Zowel Pols als Bakker hebben daarna nog andere dieetboeken geschreven en uitgegeven.

2.6. In september 2006 heeft Pols Bakker beschuldigd van plagiaat. Zij stelde dat het boek van Bakker, 'Bereik je ideale gewicht', teveel overeenkomsten vertoonde met haar eigen boek 'Ontwikkel weer liefde & Respect voor je lichaam'. Bakker had in die tijd al naamsbekendheid in de media als gewichtsconsulente en deze beschuldiging van Pols aan het adres van Bakker werd om die reden breed opgepakt in de media.

2.7. Bakker heeft de beschuldiging van Pols weersproken.

2.8. In december 2006 kwam in de media een bericht naar buiten dat Bakker niet meer wilde reageren en dat Pols afzag van een rechtszaak, maar dat de ruzie geenszins uit de wereld was.

2.9. In april 2007 heeft Pols Bakker opnieuw aangeschreven en haar beschuldigd van plagiaat. Bakker heeft de juistheid van die beschuldiging opnieuw betwist.

2.10. In 2011 heeft Pols het boek gepubliceerd 'Zonder strijd geen waarheid'. In dit boek heeft zij haar conflict met Bakker uiteengezet en verklaard dat zij met de publicatie van het boek een punt achter de strijd wilde zetten. Dit heeft zij ook in meerdere interviews in de media laten weten.

2.11. In oktober 2014 ontving Bakker opnieuw een brief van Pols waarin zij beschuldigd werd van plagiaat en gesommeerd werd publiek te maken dat zij teksten van Pols had overgenomen en om een schadevergoeding aan Pols te betalen van € 35.000,-. Bakker heeft aan deze sommatie niet voldaan.

2.12. In januari 2015 heeft Pols in De Telegraaf bekend gemaakt dat zij een procedure tegen Bakker aanhangig ging maken. In oktober 2015 werd Bakker aangeschreven door de advocaat van Pols en op 27 november 2015 heeft Pols een dagvaarding doen betekenen aan Bakker c.s.

3. Het geschil

3.1. Pols vordert na wijziging van eis - samengevat - primair een verklaring voor recht dat Bakker onrechtmatig heeft gehandeld jegens haar door inbreuk te maken op het haar

C/15/236076 / HA ZA 15-818
9 november 2016

3

toekomstige auteursrecht. Subsidiar vordert zij een verklaring voor recht dat Bakker c.s. onrechtmatig gehandeld hebben jegens haar door delen van haar boeken slaafs na te bootsen in de door Bakker c.s. uitgebrachte boeken. Primair en subsidiar met veroordeling van Bakker c.s. in de door Pols geleden schade nader op te maken bij staat en met veroordeling van Bakker c.s. in de proceskosten op grond van 1019 Rv., de nakosten daaronder begrepen.

3.2. Pols stelt ter onderbouwing van haar auteursrechtelijke grondslag dat het boek 'Bereik je ideale gewicht' eenzelfde opbouw heeft als haar boek 'Ontwikkel weer liefde & Respect voor je lichaam' en dat sommige passages nagenoeg één op één zijn overgenomen. Voorts stelt zij dat Bakker ook met latere boeken inbreuk heeft gemaakt op andere boeken van Pols. Subsidiar stelt Pols dat Bakker zich schuldig heeft gemaakt aan slaafse nabootsing door teksten uit boeken van Pols over te nemen in haar eigen boeken. Met betrekking tot de ondernemingen van Bakker die zij heeft gedagvaard voert Pols aan dat zij deze voor alle zekerheid in het geding heeft betrokken, om te voorkomen dat Bakker zich achter één van haar ondernemingen zou gaan verschuilen.

3.3. Bakker voert verweer. Zij betwist dat zij zich schuldig heeft gemaakt aan inbreuk op auteursrecht of aan slaafse nabootsing. Zij voert voorts aan dat zij er op basis van de uitspraken van Pols in het boek 'Zonder strijd geen waarheid' en de mededelingen van Pols rond de publicatie van dat boek gerechtvaardigd op mocht vertrouwen dat Pols de strijd daadwerkelijk zou staken en geen procedure meer tegen haar aanhangig zou maken. Zij doet op die grond een beroep op rechtsverwerking aan de zijde van Pols en benadrukt in dat verband dat zij door het feit dat Pols haar eind 2015 alsnog in rechte heeft betrokken, in haar bewijspositie benadeeld is. Zij hoefde immers niet meer op een procedure te rekenen en kan nu niet meer alle relevante bewijsstukken overleggen die zij bij een procedure op een eerder tijdstip nog wel voorhanden zou hebben gehad. Zij benadrukt dat zij de auteur is van haar boeken en dat haar ondernemingen derhalve ten onrechte in rechte betrokken en zij wijst er op dat uit de dagvaarding ook niet blijkt welk verwijt aan welke gedaagde gemaakt wordt in dat opzicht.

3.4. Bakker maakt verder bezwaar tegen toelating van de bij akte gewijzigde eis. Zij stelt dat Pols haar vorderingen heeft uitgebreid met meerdere boektitels zonder dat zij haar beschuldiging tegen Bakker c.s. nader heeft geconcretiseerd. Voorts wijst zij er op dat Pols in reactie op het uitgebreide verweer van Bakker dat zij geen belang bij haar vorderingen heeft omdat zij geen schadevergoeding vordert, haar vordering heeft uitgebreid met een vordering tot verwijzing naar de schadestaatprocedure, blijkbaar om dit verweer te omzeilen. Zij benadrukt dat Pols in de conceptdagvaarding aanvankelijk wel een schadevergoedingsvordering had opgenomen, maar deze in de uitgebrachte dagvaarding had laten vallen waarna zij, Bakker, dacht dat dit een bewuste keuze was geweest van Pols. Zij stelt zich op het standpunt dat zij door deze werkwijze van Pols in haar verweermogelijkheden is geschaad.

3.5. Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

C/15/236076 / HA ZA 15-818
9 november 2016

4

4. De beoordeling

Vermeerdering van eis

4.1. Tegen de vermeerdering van eis bij akte door Pols heeft Bakker verweer gevoerd. In reactie op het verweer van Bakker dat de vermeerdering van eis met meerdere boektitels niet nader geconcretiseerd is, heeft Pols bij gelegenheid van de comparitie van partijen verklaard dat er reeds verschillende citaten die betrekking hebben op die boeken zijn opgenomen in de dagvaarding, zodat het nadere verwijt voor Bakker kenbaar en herleidbaar geweest moet zijn.

4.2. Het processuele verweer tegen de vermeerde eis faalt. De omstandigheid dat deze vermeerde eis zo schamel is toegelicht dat je als gedaagde niet weet waar je je tegen moet verweren brengt op zichzelf niet mee dat je door de vermeerdering onredelijk in je verdediging bent geschaad. De consequentie is dan slechts - zoals hierna zal blijken - dat die eis niet toewijsbaar is.

Rechtsverwerking

4.3. Het onder 3.3 weergegeven verweer slaagt. Door Pols is bij gelegenheid van de comparitie van partijen expliciet verklaard dat het haar bedoeling was indertijd met het boek 'Zonder strijd geen waarheid' om haar verhaal nog een keer te vertellen en de strijd tegen Bakker verder te staken. Zij heeft erkend dat zij dit ook meermalen in verschillende interviews in de media ter gelegenheid van de publicatie van haar boek heeft verkondigd. Weliswaar heeft Pols ter zitting verklaard dat zij op die beslissing is teruggekomen omdat Bakker eind 2014 een boek wilde publiceren onder de titel 'Afvallen is een feestje' terwijl zij, Pols, toen net een boek op de markt had gebracht met de titel 'Afvallen met Bea is een feestje', maar het is niet in te zien waarom die omstandigheid de betekenis aan de eerdere uitlatingen zou ontnemen, nu vaststaat dat Bakker, na een protest tegen het gebruik van die titel van de kant van Pols, haar boek onder een andere titel heeft uitgebracht. Hiermee geconfronteerd heeft Pols ter zitting nog verklaard dat zij ook op haar beslissing om de strijd te staken was teruggekomen omdat zij een goed gesprek had gehad met de ex-man van Bakker die haar had verteld dat Bakker langs zou komen bij haar met bloemen om haar excuses te maken, maar dat Bakker dit nooit gedaan heeft. Bakker heeft in reactie hierop verklaard dat zij bekend was met het feit dat er een gesprek tussen haar ex-man en Pols had plaatsgevonden maar dat zij niet wist wat er in dat gesprek besproken was en dat zij niet bereid was een bloemetje bij iemand te brengen als zij daar niet achter stond.

4.4. De rechtbank is van oordeel dat de in 2011 gedane uitlatingen in samenhang met de omstandigheid dat het toen al een oude aangelegenheid betrof Bakker grond heeft kunnen geven voor het gerechtvaardigde vertrouwen dat Pols geen procedure meer tegen haar aanhangig zou maken. De rechtbank acht verder onvoldoende weersproken dat Bakker in haar bewijspositie zou worden geschaad wanneer Pols zou worden toegestaan om dat vertrouwen te beschamen door toch een procedure te beginnen. Dat brengt mee dat Pols daarvoor goede redenen moet hebben. Die zijn niet gelegen in wat zij heeft aangevoerd. Zij kan dan ook niet in haar vorderingen worden ontvangen.

4.5. In de omstandigheid dat het hier een strijd tussen partijen betreft die reeds vele jaren duurt en die telkens na periodes van betrekkelijke rust opnieuw opblaait, ziet de

9 november 2016

rechtbank evenwel aanleiding om, die ontvankelijkheid veronderstellenderwijs aannemend, ook inhoudelijk in te gaan op de verwijten die Pols heeft gemaakt aan het adres van Bakker.

Inbreuk op het auteursrecht

4.6. Pols stelt, als gezegd, dat zij het auteursrecht heeft op het boek 'Ontwikkel weer liefde & Respect voor je lichaam' en dat Bakker delen van dat boek zonder toestemming van Pols een op een heeft overgenomen in haar boeken 'Bereik je ideale gewicht!'. Voor zover Bakker de teksten enigszins heeft bewerkt is er tenminste sprake van ontlening en openbaarmaking van die teksten van Pols, aldus Pols.

4.7. Bakker heeft de gestelde inbreuk betwist. Zij heeft verklaard dat de opbouw van dieetboeken bijna altijd nagenoeg gelijk is en dat zij de recepten en oefeningen die zij in haar boeken heeft gebruikt heeft opgedaan in haar praktijk als gewichtsconsulente. Zij heeft er daarbij op gewezen dat zij veel input krijgt van haar klanten in de vorm van bijvoorbeeld recepten en dat zij ook feedback ontvangt over welke onderdelen van haar methode werken en welke minder goed of niet werken. Verder hebben Pols en Bakker in nagenoeg dezelfde periode dezelfde cursus tot gewichtsconsulent gevolgd bij de LOI en daarbij dezelfde (basis)kennis opgedaan, waardoor overeenkomst in gebruik van bepaalde ideeën en formuleringen in de betrokken boeken zou kunnen worden verklaard.

4.8. Voor zover aan Pols nog een vorderingsrecht toe zou komen, wordt het volgende overwogen. Op het boek van Pols 'Ontwikkel weer liefde & Respect voor je lichaam' rust auteursrecht. Bij de beantwoording van de vraag in hoeverre Pols hieraan bescherming kan ontlenen moet echter worden meegewogen dat het hier een dieetboek betreft. In zijn algemeenheid worden dieetboeken op een zelfde, althans vergelijkbare, wijze opgebouwd: voedingsadviezen, bewegingsadviezen en succesverhalen van de schrijver of van zijn klanten. Deze stijlaspecten worden door het auteursrecht niet beschermd. Bij de beantwoording van de vraag of van inbreuk op auteursrecht sprake is, moet het vizier worden gericht op de betrokken werken, waarbij het gaat om de totaalindruk die deze werken maken.

4.9. Bij vergelijking van de boeken 'Ontwikkel weer liefde & Respect voor je lichaam' van Pols en het boek 'Bereik je ideale gewicht!' van Bakker valt in de eerste plaats op dat de totaalindruk van beide boeken totaal verschillend is. Door Pols is dat ter zitting ook erkend. Zij heeft evenwel benadrukt dat bepaalde zinnen, recepten of oefeningen een op een zijn overgenomen uit haar boek en dat zij hiervoor geen toestemming heeft gegeven. Door Bakker is betwist dat zij onderdelen heeft overgenomen uit het boek van Pols. In het licht van die betwisting had het op de weg van Pols gelegen om haar stelling nader te onderbouwen. Dit heeft zij nagelaten.

4.10. Nog daargelaten dat dit onvoldoende is om inbreuk op het auteursrecht aan te nemen is naar het oordeel van de rechtbank tegenover betwisting onvoldoende onderbouwd dat teksten uit het boek van Pols een op een zijn overgenomen in het boek van Bakker. Mogelijk bestaat er een bepaalde gelijkenis tussen bepaalde zinnen of zinsopbouw, oefeningen of recepten in beide boeken of bestaat er een bepaalde overlap op bepaalde onderdelen, maar naar het oordeel van de rechtbank laat dit zich goed verklaren door de omstandigheid dat het hier in beide gevallen gaat om dieetboeken, die als gezegd een bepaalde opbouw kennen, beide dames in nagenoeg dezelfde periode dezelfde cursus tot

C/15/236076 / HA ZA 15-818
9 november 2016

6

gewichticonsulent hebben gevolgd bij de LOI en daarbij dezelfde (basis)kennis hebben opgedaan, beiden in die periode een praktijk als gewichticonsulent hadden in dezelfde regio en ook beiden feedback ontvingen van hun klanten en/of medewerkers over het succes van onderdelen van de methode die zij in hun praktijk aanboden.

4.11. Door Pols is nog benadrukt dat de dieetmethode die zij vanaf 1997 heeft aangeboden aan haar klanten en die zij heeft weergegeven in haar voornoemde boek in die tijd vernieuwend was, zodat het niet anders kan dan dat Bakker, die in haar boek een vergelijkbare methode heeft vermeld, de door Pols aangeboden methode heeft nagebootst, maar ook in dit betoog wordt zij niet gevolgd. In het licht van de betwisting door Bakker heeft Pols haar stelling hieromtrent onvoldoende geconcretiseerd.

4.12. Gelet op het vorenstaande worden de vorderingen op basis van de gestelde inbreuk op het auteursrecht afgewezen.

Slaafse nabootsing

4.13. Subsidiair is door Pols gesteld dat Bakker zich schuldig gemaakt heeft aan slaafse nabootsing door stukken in haar boeken te ontlenen aan de door Pols in haar boeken gebruikte methoden, recepten en oefeningen en onvoldoende eigen keuzes te maken. De rechtbank begrijpt de stelling van Pols, voor zover aan haar nog een vorderingsrecht toe zou komen, zo dat zij Bakker verwijt dat zij door delen van haar boek 'Bereik je ideale gewicht!' te ontlenen aan het boek van Pols 'Ontwikkel weer liefde & Respect voor je lichaam', verwarringsgevaar heeft doen ontstaan bij het relevante publiek over de herkomst van het boek of de gebruikte methode.

4.14. Door Bakker is betwist dat zij stukken uit haar boek heeft ontleend aan het boek van Pols.

4.15. Naar het oordeel van de rechtbank gaat ook deze stelling van Pols niet op. Het is vaste jurisprudentie van de Hoge Raad dat indien een beroep op auteursrechtelijke bescherming van een werk op grond van artikel 13 Auteurswet faalt, niet met een beroep op slaafse nabootsing en op onrechtmatige daad als bedoeld in artikel 6:162 BW alsnog bescherming kan worden verkregen. Nu hiervoor is geoordeeld dat de vordering op grond van een inbreuk op het auteursrecht wordt afgewezen, is de vordering op grond van slaafse nabootsing hetzelfde lot beschoren.

Proceskosten

4.16. Pols zal als de in het ongelijk gestelde partij worden veroordeeld in de kosten van dit geding aan de zijde van Bakker gevallen. Nu Bakker zich heeft moeten verweren ter zake van vorderingen uit hoofde van een gestelde inbreuk op intellectuele eigendom, is artikel 1019h Rv van toepassing bij de begroting van de proceskosten.

4.17. Pols wordt niet gevolgd in haar betoog dat artikel 1019h Rv hier geen toepassing kent omdat het hier een inbreuk betreft die zich heeft afgespeeld vóór de invoering van genoemd artikel ter implementatie van de Handhavingsrichtlijn (Richtlijn 2004/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de handhaving van intellectuele eigendomsrechten). Bij de vraag of 1019h Rv van toepassing is op een zaak

C/15/236076 / HA ZA 15-818
9 november 2016

7

van inbreuk op een intellectueel eigendomsrecht, is niet de datum van de inbreuk doorslaggevend, maar de datum waarop de dagvaarding is uitgebracht.

4.18. De rechtbank zal bij de toewijzing van de door Bakker gevorderde advocaatkosten uitgaan van de laatstelijk op 1 september 2014 landelijk vastgestelde Indicatie-tarieven in IE-zaken.

5. De beslissing

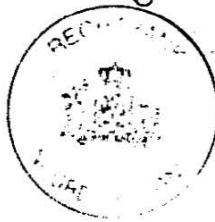
De rechtbank

5.1. wijst de vorderingen af;

5.2. veroordeelt Pols in de kosten van deze procedure op de voet van artikel 1019h Rv tot op heden aan de zijde van Bakker c.s. begroot op € 613,-- aan verschotten op € 8.000,-- aan salaris advocaat;

5.3. verklaart dit vonnis ten aanzien van de proceskostenveroordeling uitvoerbaar bij voorraad.

Dit vonnis is gewezen door mr. A.H. Schotman en in het openbaar uitgesproken op 9 november 2016.

VOOR FOTOKOPIE CONFORM
AFGEGEVEN
de griffier

A large, stylized handwritten signature in black ink.